

УДК 929

Степан СТОЙКО, Платон ТРЕТЯК

**AD MEMORIAM
ПРОФЕСОРА КОСТЯНТИНА МАЛИНОВСЬКОГО
(1919 — 2005 РР.)**

30 березня 2005 року на 86-ому році життя обірвався земний життєвий шлях видатного українського вченого, ботаніка, еколога і лісівника, дійсного члена Наукового товариства ім. Шевченка Костянтина Малиновського. З часу відновлення діяльності НТШ в Україні професор Малиновський, очолюючи його Екологічну комісію, продовжував славні довоєнні традиції у царині дослідження та охорони природи України. Власне цій проблемі, (та й взагалі популяризації найновіших досягнень фундаментальної біологічної науки) були присвячені його багаторічні старання, які завершилися виданням чотирьох випусків „Екологічного збірника“ Праць НТШ у 1998, 1999, 2001, 2003 роках. Костянтин Андрійович був патріотом української науки. Будучи відомим ученим

ботанічного спрямування, як відповідальний редактор збірників НТШ К. Малиновський запрошував до публікування екологів, зоологів, географів, аграріїв з усіх країв України. Його завжди турбувала доля української державности, тому він не залишався пасивним спостерігачем життя незалежної України. За його ініціативи підготовлено чимало звертань комісії НТШ до урядових структур з наболілих екологічних проблем загальнодержавного значення, які стосувалися збереження біорозмаїття в Україні, необґрунтованого вирубування лісів та потреби переорієнтації напрямів лісового господарства, причин виникнення катастрофічних повеней у Карпатах, охорони природних ресурсів ріки Дністер. На жаль, наслідки цих звертань не завжди знаходили належне розуміння з боку державних функціонерів високого керівного рівня. Часто НТШ отримувало від різних державних органів формальні відповіді, які свідчили про нерозуміння владою сутності важливих екологічних проблем.

Народився Костянтин Малиновський 6 січня 1919 р. у м. Умані Черкаської обл. у родині службовців. Там закінчив середню школу і вступив на навчання до Уманського сільськогосподарського інституту. Проте настала війна, тож мусів брати участь у бойових діях, за що був нагороджений орденами й медалями СРСР та Чехо-Словаччини. Вищу освіту здобув на лісгосподарському факультеті у Львівському політехнічному інституті, який закінчив у 1947 р.

Формування Костянтина Малиновського як талановитого вченого й організатора ботанічних, екологічних досліджень та громадянина, відбувалося у 50-х роках ХХ століття у середовищі відділу географії рослин Інституту ботаніки АН УРСР та Науково-природознавчого музею АН УРСР. Вагомий слід у його житті залишили відомі учені й патріоти рідного краю. Його вчитель, член-кореспондент АН УРСР професор Андрій Лазаренко, пам'ятав перші кроки державности України, адже в 1919 р., будучи студентом Київського університету ім. Святого Володимира, він брав участь у бою під Крутами, і лише щасливий випадок уберіг його від розстрілу.

Як молодший науковий співробітник Природознавчого музею К. Малиновський спілкувався з відомими природодослідниками Львова — П. Балабаєм, С. Пастернаком, В. Здуном, Г. Кияком, Г. Козієм, Ф. Страутманом, В. Хржановським, Т. Вільчинським та ін. Від них він успадкував славні традиції та доробок не лише вітчизняної, а й західноєвропейської школи.

Багаторічний науковий шлях К. Малиновського пов'язаний з Карпатами. Усе своє творче життя професор вивчав природну флору і рослинність гірського краю. Вивченню біловусових пасовищ була присвячена кандидатська дисертація ученого „Біловусники субальпійського поясу Радянських Карпат, їх сезонна динаміка, шляхи поліпшення та використання“, яку він успішно захистив у 1953 р. Підсумки багаторічних флористичних та екологічних досліджень з цієї проблематики опубліковані в його монографії „Біловусові пасовища субальпійського поясу Українських Карпат“ (1959). Теоретичні положення цієї роботи мають важливе значення для оптимізації гірського пасовищного господарства.

Працюючи в тяжких умовах гірського краю, К. Малиновський розумів, яке важливе значення для наукових досліджень на його теренах мають біологічні стаціонари. Разом зі своїми колегами К. Татариним, В. Мельничуком та В. Коліщуком відновили у 1958 р. на полонині Пожижевській біостаціонар, що існував тут ще за Польщі. Завдяки невтомній праці професора К. Малиновського цей науковий підрозділ пізніше став важливою базою для проведення ґрунтовних різнопланових біологічних та екологічних досліджень. З початками роботи його пов'язані багаторічні дослідження львівських вчених — А. Лазаренка, Г. Козія, В. Мельничука, К. Татарінова, В. Коліщука, С. Стойка, М. Голубця, Л. Мілкиної та ін.

Працюючи у Львівському відділенні Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного АН УРСР, професор К. Малиновський разом із С. Стойком та М. Голубцем підтримували тісні зв'язки з літературним редактором Українського ботанічного журналу Євгеном Сверстюком. З його ініціативи дисидент Павло Сочок приносив на стаціонар, що на полонині Пожижевській, рукописи творів І. Дзюби та В. Чорновола, з якими мали можливість таємно ознайомитися наші вчені.

Багаторічні дослідження біогеоценотичного покриву високогір'я Карпат К. Малиновський підсумував у своїй докторській дисертації „Рослинність високогір'я Українських Карпат (еколого-фітоценотична характеристика, порівняння з країнами-аналогами, раціональне використання, покращення та охорона)“, яку захистив у 1969 році. Згодом, Львівське відділення Інституту ботаніки АН України під керівництвом К. Малиновського розпочало роботу над науковою тематикою з дослідження біологічної продуктивності за міжнародною програмою МАБ ЮНЕСКО „Людина і біосфера“. Її підсумки опубліковані в колективних монографіях „Біологічна продуктивність гірсько-соснового криволісся“ (1973) та „Біологічна продуктивність лучних біогеоценозів субальпійського поясу Карпат“ (1974).

Результати власних багаторічних флористичних, фітоценотичних та екологічних досліджень професор К. Малиновський опублікував у монографії „Рослинність високогір'я Українських Карпат“ (1980), яка одержала належне наукове визнання у країнах Карпатського регіону. Пізніше, разом з ужгородським ботаніком В. Кричфалушієм у монографії „Рослинні угруповання високогір'я Українських Карпат“ (2002) приведено класифікацію рослинності відповідно до засад європейської флористичної школи Браун-Бланке.

Під керівництвом проф. К. Малиновського була дана кількісна та якісна оцінка антропогенних змін рослинності в колективній монографії „Дигресія біогеоценотичного покриву на контакті лісового і субальпійського поясів у Чорногорі“ (1984). Належну увагу приділяв Костянтин Андрійович дослідженню популяцій трав'янистих рослин. Результати з цієї проблеми викладені у спільній монографії „Структура популяцій рідкісних видів флори Карпат“ (1998).

Як флорист проф. К. Малиновський надавав значну увагу проблемі охорони рідкісних видів. У монографії „Рідкісні, ендемічні, реліктові та погранично-ареальні види рослин Українських Карпат (2002), що була підготовлена спільно з Й. Цариком, В. Кияком, Ю. Нестеруком, подано

оригінальне бачення природоохоронної категоризації та актуальний перелік видів, що потребують охорони.

К. Малиновський добре знав довоєнну та повоєнну бібліографію наукових праць. У 2005 році у світ вийшла його узагальнююча праця „Історія ботанічних досліджень і бібліографія флори та рослинності Українських Карпат“. Вона є цінним посібником для науковців, які працюють у цьому регіоні.

Проф. К. Малиновський як класичний флорист під час ботанічних експедицій надавав особливу увагу збору рослин для наукових гербаріїв. Його гербарні аркуші з околиць Львова, Карпат, Поділля, Волині, Криму, Кавказу, Середньої Азії (Зеравшанський та Туркестанський хребти), Паміру, Тянь-Шаню (понад 10 тис. гербарних аркушів) становить значну і цінну частину гербарію Державного природознавчого музею НАН України у Львові. Зокрема, цінними є знахідки нових для території України видів *Woodsia alpina* (Rolt.) S.F.Gray, *Chamaespartium sagittale* (L.) P.Gibbs, *Dactylis slovenica* Domin, *Plantago alpina* L., *Meum atamanticum* Jacq., *Lycopodium issleri* (Rouy) Domin, *Veronica serpyllifolia* L. subsp. *nummularioides* (Les. Et Lem.) Dost.

Проф. К. Малиновський підтримував дружні зв'язки з відомими українськими та зарубіжними дослідниками Д. Зеровим, М. Котовим, М. Клоковим, С. Харкевичем, В. Комендарем, С. Фодором, О. Шенниковим, Т. Работновим, Б. Колесниковим, А. Еліневським, німецьким біогеографом Вальтером, чеським флористом Е. Гадачем та ін., з якими обмінювався творчим доробком.

Професор К. Малиновський добре розумів, що першопричини екологічних негараздів пов'язані насамперед з відсутністю кадрів високого професійного та наукового рівня, особливо активного творчого покоління докторів наук та професорів, а тому особливу увагу приділяв їхній підготовці. Під його керівництвом виконали й захистили кандидатські і докторські дисертації М. Бедей, Й. Берко, В. Білонога, Р. Дмитрах, Г. Жилияєв, В. Кияк, О. Климишин, Ю. Кобів, Я. Коржинський, Г. Куковиця, Г. Мурський, О. Олексів, Х. Пащук, Р. Попадюк, М. Сварник, Г. Слободян, В. Ткачик, Й. Царик, А. Шевчук, С. Юрєвич. Він завжди підтримував молодих учених, надавав консультації та залучав до публікування у збірниках.

Наукові ідеї К. Малиновського розвивають його учні, які працюють в Інституті екології Карпат НАН України, Державному природознавчому музеї НАН України, Львівському національному університеті, Українському державному лісотехнічному університеті та інших наукових організаціях України. Вони розробляють питання популяційної стратегії (Й. Царик), життєздатності рослинних популяцій та математичного моделювання популяційних процесів (Г. Жилияєв), періодизації онтоморфогенезу (Й. Берко), системного підходу у фітоценології (А. Малиновський), функціонуванням малих популяцій (В. Кияк), динаміки рослинності (О. Климишин), самопідтримання популяцій (В. Білонога), розмноження та структури популяцій різностатевих рослин (Р. Дмитрах) та ін.

Багаторічна наукова й освітня діяльність проф. Костянтина Малиновського відзначена багатьма нагородами і званнями. Він нагороджений Медаллю Верховної Ради України (2003), дипломами з

нагоди 50-річчя Академії наук УРСР, 50-річчя Інституту ботаніки АН УРСР, дипломом Вищої педагогічної школи у Пряшеві (Чехо-Словаччина), званнями Почесного члена Українського ботанічного товариства. Західноукраїнським фондом екології та просвітницької інформації він відзначений науковцем 1996 року. У 1993 році К. Малиновського було обрано дійсним членом Екологічної академії наук України, а в 1997 — дійсним членом Лісівничої академії наук України та Соросівським професором. Його ім'ям названо нові для науки види *Ranunculus malinovskii* Jelen. et Derv.-Sok. та *Cirriphyllum malynovskyi* Lazar. sp. nova.

Упродовж своєї наукової діяльності К. Малиновський брав участь у діяльності громадських організацій, зокрема, Малої академії наук м. Львова, Ботанічного товариства, Наукового товариства ім. Т. Шевченка та ін. За довголітню, плідну працю упродовж 1960—1993 рр. на посту голови Львівського відділення Українського ботанічного товариства обраний Почесним членом товариства. За працю на посту президента Малої Академії наук нагороджений відзнакою Міністерства освіти „Відмінник народної освіти України“.

В особі професора К. Малиновського українська біологічна наука втратила видатного спеціаліста у галузі ботаніки та екології, зокрема фундатора популяційного напрямку в екології рослин, та активного громадського діяча.

Наукові праці професора Костянтина Малиновського

1949

1. Каштан їстівний (*Castanea vesca* Mill.) на Закарпатті та можливість його поширення // Ботан. журн. АН УРСР. — 1949. — Т. 6, — № 2. — С. 51—55.

1951

2. Про нове місцезнаходження осоки наскельної в Карпатах // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. 1951. — Т. 1. — С. 37—39. (з В. Мельничуком).

1953

3. До питання вивчення насінневого поновлення карпатських біловусників // Праці Ін-ту агробіол. АН УРСР. — 1953. — 1. — С. 64—67.

4. Белоусники субальпійського пояса Советских Карпат, их сезонная динамика, пути улучшения и использования: Автореф. дисс... канд. биол. наук. — К., 1953. — 16 с.

1954

5. Фенологія основних компонентів травостою біловусників субальпійського поясу Карпат і питання поясного використання пасовищ // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. — 1954. — Т. 3. — С. 3—20.

6. Структура біловусових ценозів субальпійського поясу Карпат // Ботан. журн. АН УРСР. — 1954. — Т. 11, — № 3. — С. 51—66.

7. Динаміка урожаю біловусових пасовищ Карпат і питання правильного їх використання // Ботан. журн. АН УРСР. — 1954. — Т. 11, — № 4. — С. 28—42.

8. Особливості схожості насіння дикоростучих видів трав субальпійського пояса Карпат // Праці Ін-ту агробіол. АН УРСР. — 1954. — Т. 4. — С. 59—70.

1955

9. Підземна частина біловусникових ценозів субальпійського пояса Карпат // Праці Ін-ту агробіол. АН УРСР. — 1955. — Т. 6. — С. 113—141.

10. Про вміст в ґрунтах біловусників субальпійського пояса Карпат життєздатного насіння // Праці Ін-ту агробіол. АН УРСР. — 1955. — 6. — С. 142—149.

11. Полонини Радянських Карпат // Наука і життя. — 1955, — № 8. — С. 24—25.

12. Рослинність Боржавських полонин, їх кормова характеристика, шляхи поліпшення та використання // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. — 1955. — Т. 4. — С. 113—128. (з В. Мельничуком).

13. Особливості схожості насіння дикоростучих видів трав субальпійського пояса Карпат // Праці Ін-ту агробіол. АН УРСР. — 1955. — 6. — С. 113—141.

1956

14. Структурні і флористичні зв'язки фітоценозів субальпійського пояса Карпат і питання їх історії // Тези доп. виїзної сесії відділу біол. наук по проблемі вивч. флори і фауни Карпат АН УРСР. — К, 1956. — С. 12—13.

15. Матеріали до вивчення чагарничкових і напівчагарничкових пустищ Східних Карпат // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. — 1956. — Т. 5. — С. 31—110. (з І. Бережним).

16. Підсумки стаціонарного вивчення високогірної рослинності Карпат за 1951—1955 рр. // Укр. ботан. журн. — 1956. — Т. 13, — № 4. — С. 114—115. (з А. Лазаренком).

17. Насіння дикорослих рослин, зібране К.А.Малиновським та К.О.Уличною в 1955 р. у Східних Карпатах // Список насіння та спор, які Ботанічний сад Львів. ун-ту пропонує на обмін. — Львів, 1956. — Вид-во Львів. ун-ту. — С. 13—15. (з К. Уличною).

1957

18. Всхожесть семян высокогорных растений Карпат // Бюлл. Моск. об-ва испыт. природы. Отд. биологии. — 1957. — 62, — № 1. — С. 51—63.

19. Про кількість насіння в ґрунті трав'яних угруповань Черногори в Карпатах // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. — 1957. — 6. — С. 18—28.

20. Перші результати стаціонарного вивчення високогірної рослинності Карпат // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. — 1957. — Т. 6. — С. 87—106. (з А. Лазаренком).

21. Рослинність Українських Карпат // Путівник Львівського науково-природознавчого музею. — Львів: Вид-во АН УРСР, — 1957. — С. 7—9.

1959

22. Біловусові пасовища субальпійського пояса Українських Карпат. — К.: Вид-во АН УРСР, — 1959. — 206 с.

23. Структурні і флористичні зв'язки деяких фітоценозів субальпійського пояса Українських Карпат і питання їх генезису // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. — 1959. — Т. 7. — С. 116—122.

1960

24. Смены растительного покрова карпатского высокогорья под влиянием антропогенных факторов, задачи рационального использования растительности и вопросы охраны // Тез. докл. конф. по системе ведения хоз-ва в горных районах. — Станислав, 1960. — С. 74—76.

25. Матеріали до характеристики фітоклімату високогір'я Українських Карпат // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. — 1960. — Т. 8. — С. 3—22. (з В. Коліщуком).

26. Історія вивчення флори і рослинності Українських Карпат // Тези доп. конф. по вивч. флори і фауни Карпат та прилеглих територій. — К.: Вид-во АН УРСР, 1960. — С. 126—133.

27. Культуру пасовищного господарства на полонини // Закарпатська правда, 1960. — 7 черв.

1961

28. Геоботанічна характеристика південно-західної частини Черногірського хребта // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. — 1961. — Т. 9. — С. 104—120.

29. Статистична оцінка плодovitості підбілика альпійського (*Homogone alpina* (L.) Cass.) в різних рослинних угрупованнях // Укр. ботан. журн. — 1961. — Т. 18. — С. 49—57.

30. Смены растительного покрова карпатского высокогорья под влиянием антропогенных факторов // Тез. докл. II совещ. по вопр. изуч. и освоения флоры и растит. высокогорий. — Л.: Изд-во АН Груз. ССР и АН СССР, 1961. — С. 35—36.

1962

31. Історія вивчення флори і рослинності Українських Карпат. I. Австро-угорський період (1772—1918 рр.) // Щорічн. Укр. ботан. т-ва. — 1962, — № 3. — С. 77.

32. Вологість ґрунту деяких трав'янистих асоціацій субальпійського поясу Карпат // Наук. зап. Наук.-природ. музею АН УРСР. — 1962. — Т. 10. — С. 22—32.

33. Забуті види флори Українських Карпат // Укр. ботан. журн. — 1962. — Т. 19, — № 3. — С. 74—78.

34. Нові місцезнаходження дельфінія середнього (*Delphinium intermedium* Sol.) і дрючка крилатого (*Genistella sagittalis* (L.) Gams) у Карпатах // Укр. ботан. журн. — 1962. — Т. 19, — № 6. — С. 100—102.

35. Новий для флори УРСР підвид — *Veronica serpyllifolia* L. subsp. *nummularioides* (Les. et Lem.) Dost. у Карпатах // Укр. ботан. журн. — 1962. — Т. 19, — № 1. — С. 115.

1963

36. Успішна інтродукція подорожника альпійського (*Plantago alpina* L.) у високогір'ї Карпат // Укр. ботан. журн. — 1963. — Т. 20, — № 1. — С. 89—92.

37. Вологість ґрунту деяких чагарникових фітоценозів субальпійського поясу Карпат // Екологія та систематика рослин Карпат і прилеглих територій. — К.: Вид-во АН УРСР, 1963. — С. 3—12.

38. Лазаренко Андрій Созонтович. — Укр. Рад. Енциклопедія. — 1963.

1964

39. Особливості флори Українських Карпат і заходи по її раціональному використанню, охороні і збагаченню // Тези доп. конф. по охороні, відтворенню та рац. використ. природних багатств Львів. раднаргоспу. — К. 1964. — С. 54—57.

40. Геоботаническое районирование Украинских Карпат // Тез. докл. межвуз. конф. по геоботанич. районированию. — М.: Изд-во Московск. ун-та, 1964. — С. 23—24. (з М. Голубцем, Г. Козієм, С. Стойком).

1965

41. Провести четкую границу между лесами и пастбищами // Производств. лесной комплекс. — Ужгород: Карпаты, 1965. — С. 31—42.

42. До історії вивчення флори і рослинності Українських Карпат // Матер. III з'їзду УБТ. — К.: Наук. думка, 1965. — С. 258—260.

43. Растительность высокогорья Украинских Карпат и ее рациональное использование // Тез. докл. Третьего совещ. по вопр. изуч. флоры и растит. высокогорий. — М.—Л.: Наука, 1965. — С. 45—46.

44. Геоботаническое районирование Украинских Карпат // Докл. и сообщ. Львов. отдела геогр. об-ва УССР. — Львов: Изд-во Львов. ун-та, 1965. — С. 10—14. (з М. Голубцем, С. Стойком).

45. Геоботаническое районирование Украинских Карпат // Тез. докл. республ. произв.-техн. совещ. по методике крупномасштабного обследования и картирования почв и типов карпатских лесов. — К.: 1965. — С. 43—45. (з М. Голубцем, С. Стойком).

1966

46. Геоботаничне районування Карпат і його значення для раціонального використання, відтворення та охорони природи // Охорона природи в зах. обл. України. — Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1966. — С. 43—50. (з М. Голубцем, Г. Козієм, С. Стойком).

47. Смены растительного покрова карпатского высокогорья под влиянием антропогенных факторов // Растительность высокогорий и ее хозяйств. использов. — М.—Л.: Наука, 1966. — С. 130—138.

48. Рациональное использование и улучшение высокогорных пастбищ Украинских Карпат // Растит. Мир. Высокогорий СССР и вопросы его использования. — Фрунзе: Илим, 1966 — С. 265—280. (з С. Харкевичем).

49. Лучна рослинність Карпат — основа кормової бази тваринництва гірських районів, її раціональне використання та поліпшення // Охорона природи в зах. обл. УРСР. — Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1966. — С. 91—99. (з І. Амеліним).

50. Классификация растительности Украинских Карпат // Проблемы ботаники. Вопросы ценологии, географии, экологии и использ. раст. покрова СССР. — Л.: Наука, 1966. — 11. — С. 237—254. (з М. Голубцем).

51. Нарада з питань біологічної продуктивності наземних рослинних угруповань (Ленінград, 9—15. І. 1966 р.) // Укр. ботан. журн. — 1967. — Т. 23, — № 4. — С. 111—113. (з М. Голубцем, В. М'якушко, В. Осичнюком).

52. Рациональное використання, охорона і збагачення флори західних областей УРСР // Охорона природи зах. обл. України. — Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1966. — С. 21—36.

53. Смены растительного покрова карпатского высокогорья под влиянием антропогенных факторов // Пробл. бот., — М.-Л.: Наука, 1966. — Т. 8. — С. 130—138.

1967

54. Принципы классификации и классификация растительности Украинских Карпат // Бот. журн. — 1967. — Т. 52, — № 2. — С. 189—201. (з М. Голубцем).

55. Рациональное использование и улучшение высокогорных пастбищ Украинских Карпат // Пробл. бот., — Т. 9. — М.-Л.: Наука, 1967. — С. 265—280. (з С. Харкевичем).

1968

56. Рослинність // Природа Укр. Карпат. — Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1968. — С. 252—263. (з М. Голубцем).

57. Принципи класифікації та класифікація лісової, чагарникової й лучної рослинності Карпат // Досягнення ботан. науки на Україні 1965—1966 рр. — К.: Наук. думка, 1968. — С. 53. (з М. Голубцем).

1969

58. Классификация растительности Украинских Карпат // Пробл. бот. — Л.: Наука, Ленингр. отд-ние, 1969. — Т. 2. Вопросы ценологии, географии, экологии и использования растительного покрова СССР. — С. 237—254. (з М. Голубцем).

59. Ліс і полонина // Природа і людина. — К.: Урожай, 1969. — С. 115—124.

60. Растительность высокогорья Украинских Карпат (эколого-фитоценологическая характеристика, сравнение со странами-аналогами, рациональное использование, улучшение и охрана): Автореф. дисс. д-ра биол. наук. — К., 1969. — 63 с.

1970

61. Структура виду та її вивчення в природних екосистемах і в експерименті // Рослин. і твар. світ зах. обл. УРСР (рац. використ. та охорона): Тези доп. наук. сесії. — К.: Наук. думка, 1970. — С. 5—7. (з М. Голубцем).

1971

62. Высокогорная флора Украинских Карпат (географический анализ и сравнение с другими частями Карпат) // Тез. докл. пятого всеюзн. совещ. по вопр. изуч. и освоения флоры и растит. высокогорий. — Ленинград-Баку: ЭЛМ, 1971. — С. 39—41.

63. Биологическая продуктивность некоторых высокогорных ценозов // Биологическая продуктивность и круговорот химических элементов в растит. сообществах. — Л.: Наука, 1971. — С. 135—136.

64. Итоги работы высокогорного стационара в Карпатах // Очередные задачи биогеоценологии и итоги работ биогеоценологических стационаров. — Л.: Би. — 1971. — С. 52—58. (з А. Коваленком, В. Коліщуком, Т. Чвак, А. Шевчуком).

65. Биологическая продуктивность карпатского елового леса // Биологическая продуктивность ельников. — Тарту, 1971. — С. 119—124. (з В. Коліщуком).

1972

66. Структурно-функціональний аналіз біогеоценозів та екосистем // Дослідження біогеоценозів зах. обл. УРСР, їх раціональне використання та охорона. Тез. допов. наук. конф. — К.: Наук. думка, 1972. — С. 6—8.

1973

67. Ред.: Біологічна продуктивність гірського криволісся. — К.: Наук. думка, 1973. — 160 с.

68. Геоботанічна характеристика // Там само — С. 4—35

69. Биогеоценологические исследования лугов в Карпатах // Проблемы биогеоценологии. — М. — Л.: Наука, 1973. — С. 118—136 (з А. Коваленком, Л. Половніковим, Т. Чвак, А. Шевчуком).

70. Биологическая продуктивность лесных, кустарниковых и луговых биогеоценозов Украинских Карпат // Тез. докл. V съезда Всесоюзного ботан. об-ва (Киев, 1973). — К.: Наук. думка — 1973. — С. 244—248. (з М. Голубцем, В. Каліщуком, А. Коваленком, Ю. Чернобаєм).

1974

71. Ред.: Біологічна продуктивність лучних біогеоценозів субальпійського поясу Карпат. — К.: Наук. думка, — 1974. — 246с.

72. Передмова // Там само — С. 3—4.

73. Геоботанічна характеристика формацій 1. Формація костриці червоної // там же. — С. 5—20.

74. Геоботанічна характеристика формацій 2. Формація біловуса стиснутого // там же. — С. 20—74.

75. Характеристика об'єктів досліджень // Там само. — С. 75—81.

76. Первинна біологічна продукція. Продукція біловусника і тонкомітличника // там же. — С. 138—171. (з М. Бедеєм, Л. Половніковим).

77. Трансформація речовин і енергії // Там само — С. 219—232.

78. Изучение луговых биогеоценозов // Программа и методика биогеоценологических исследований. — М.: Наука, 1974. — С. 318—331. (з Т. Роботоновим).

79. Охорона флори західних областей УРСР // Тез. допов. міжобласної конференції „Охорона природи та раціональне використання природ. ресурсів у зах. обл. УРСР“ (Львів, 29—30 жовтня 1974р.). — Львів, 1974. — С. 98—101.

1975

80. Ред.: Биологические ресурсы горных экосистем СССР // Ресурсы биосферы. (Итоги советских исследований по международной биологической программе). — Л.: Наука, 1975. — 198 с.

81. Продуктивность горных сообществ. СРСР. Карпаты // Там само, — С. 167—178 (з М. Голубцем).

82. Ред.: Біологічна продуктивність смерекових лісів Карпат. — К.: Наук. думка, 1975. — 240 с.

83. Характеристика об'єкта досліджень // Там само — С. 68—77.

84. Продукція трав'яно-мохового ярусу // Там само — С. 156—162. (з І. Вайнагієм, Х. Пашук).

85. Енергетична оцінка фітомаси // Там само. — С. 163—168. (з В. Коліщуком, Я. Коржинським).
86. Запаси хлорофілу // Там само — С. 168—171. (з З. Білоусом).
87. Основні структурно-функціональні особливості екосистеми // Там же. — С. 214—224 (з М. Голубцем).
88. Ред.: Біогеоценологічні дослідження на Україні. — Львів, 1975. — 208 с.
89. Природні і штучні екосистеми, їхні структурні особливості та раціональне використання // Тез. доп. І респуб. наради (28—30 жовтня 1975 р.). — Львів, 1975.
90. Всесоюзное совещание по классификации растительности // Бот. журн. — 1975. — 60, — №7. — С. 1065—1070. (з З. Карамішевою, А. Карпенко, Я. Одинаком).
91. Биологическая продуктивность экосистем Украинских Карпат // Тез. докл. XII междунар. ботан. конгр. (Ленинград, 3—10 июля 1975 г.). — Л.: Наука, 1975. — 1. — С. 191.

1976

92. Підсумки вивчення рослинного покриву і проблеми розвитку геоботанічних і біогеоценологічних досліджень на Україні // Досягнення ботанічної науки на Україні. — К.: Наук. думка, 1976. — С. 8—21. (з І. Біликом, В. Комендарем).

1977

93. Розвиток біогеоценологічних досліджень на Україні за роки Радянської влади // Укр. ботан. журн. — 1977. — 34, — № 5. — С. 503—507.

1978

94. Количественная оценка антропогенных сукцессий биogeоценологического покрова на контакте верхнего лесного и субальпийского поясов в Карпатах // Биогеография антропогенных изменений раст. покрова и их прогнозирование. Тез. докл. II респуб. совещ. (Днепропетровск, 24—26 октября 1978 г.) — К.: Наук. думка, 1978. — С. 44. (з Я. Коржинським, Й. Цариком).
95. О задачах биogeоценологических исследований в УССР // Там само. — С. 17—18.
96. Оптимизация биogeоценологического покрова полосы контакта верхней границы леса и субальпийского пояса в Карпатах // Природные ресурсы Карпатского приднестровья, вопросы их рационального использования и охраны. — Тез. докл. респуб. науч. конф. (Черновцы, 15—17 ноября 1978 г.). — Черновцы: Изд-во Черновиц. ун-та, 1978. — С. 78—79.
97. Итоги и перспективы биogeоценологических исследований в УССР // Структурно-функциональные особенности естественных и искусственных биogeоценозов. Тез. докл. Всесоюз. совещ. (Днепропетровск, 26—28 октября 1978 г.) — Днепропетровск: 1978. — С. 24—25.
98. Ред.: Культура черного ореха. — Львов: Вища школа, 1978. — 94 с.
99. Ред.: Биogeоценология, антропогенные изменения растительного покрова и их прогнозирование. — К.: Наук. думка, 1978. — 180 с.
100. Сравнительная оценка продуктивности первичных и вторичных фитоценозов на контакте лесного и субальпийского поясов в Карпатах // Тез. докл. Всесоюз. ботан. об-ва (Кишинев, 12—17 сентября 1978 г.) — Л.: Наука, 1978. — С. 210—211.

1979

101. Завдання біогеоценологічних досліджень // Вісник АН УРСР. — 1979. — С. 31—40 (з К. Ситником).
102. Друга республіканська нарада з питань біогеоценології „Біогеоценологія, антропогенні зміни рослинності і їх прогнозування“ // Укр. ботан. журн. — 1979. — 35, — № 6. — С. 114—116. (з О. Бельгардом, А. Травлевим).

1980

103. Рослинність високогір'я Українських Карпат. — К.: Наук. думка, 1980. — 278 с.
104. Ред.: Швиденко А.И. Пихтовые леса Украины. Львов: — Вища школа, 1980. — 192 с.

1981

105. Охорона високогірних видів флори Карпат // Укр. ботан. журн. — 1981. — 37, — № 4. — С. 63—67.
106. Сравнение синтаксонов порядка Vaccinio-Piceetalia с единицами эколого-фитоценологической классификации (на примере Карпат) // Флористические критерии классификации растительности. Тез. докл. VI Всесоюз. совещ. (Уфа, сентябрь 1981 г.) — Уфа, 1981. — С. 34—36.

1982

107. Флора та її аналіз // Флора і рослинність Карпатського заповідника. — К.: Наук. думка, 1982. — С. 45—55.
108. Чагарничкова і трав'яниста рослинність // там само — С. 100—112.
109. Рідкісні та зникаючі види рослин Карпатського державного заповідника // там же. — С. 196—205. (з Л. Тасенкевич, С. Стойко).
110. Структура популяцій автотрофного блока біогеоценоза щавеля альпійського // Бюл. Моск. об-ва испыт. природы. Отд. биол. — 1982. — 87, — №3. — С. 84—93. (з Й. Цариком, Ю. Кобівим).
111. Развитие биogeоценологии на Украине // Бюл. Моск. об-ва испыт. природы. Отд. биол. — 1982. — 87, — № 6. — С. 40—45.
112. Рец.: Дишловий В.Г., Плехов В.М. Біосфера і екосистема // Укр. ботан. журн. — 1982. — 49, — № 1. — С. 104—105.
113. Ценопопуляционно-консортивный анализ биogeоценозов // Тез. докл. VII съезда Укр. ботан. об-ва (Ялта, апрель 1982 г.). — К.: Наук. думка, 1982. — С. 221—222. (з Й. Цариком).
114. Флористичне багатство // Карпатський заповідник. — Ужгород: Карпати, 1982. — С. 38—42.
115. Субальпійські і альпійські луки // Там само. — С. 56—61.

1983

116. Обоснование охраны редких, эндемических и реликтовых сообществ высокогорья Карпат // Инвентаризация, методы исследования и охраны редких растительных сообществ. Депон. рукопись 28.02.1983 г. — № 1059 — 83. Деп.
117. Структура популяцій автотрофних компонентів в високогірних екосистемах Карпат // Тез. докл. VII делегат. съезда Всесоюз. ботан. об-ва (Донецк, 11—14 мая 1983 г.). — Л.: Наука, — 1983. — С. 152—153.

118. Основні напрямки вивчення популяцій рослин // Укр. ботан. журн. — 1983. — 40, — № 6. — С. 14—22. (з Й. Цариком).

1984

119. *Meum athamanticum* Jacq. — новий для флори СРСР вид // Укр. ботан. журн. — 1984. — 50, — № 2. — С. 81—83.

120. Арктоальпийський елемент во флоре Карпат и его связи с Арктикой // Тез. докл. Всесоюз. совещ. (Кировск, 1984). — Кировск, 1984. — С. 18—20.

121. Ред.: Дигрессия биогеоценотического покрова на контакте лесного и субальпийского поясов в Черногоре. — К.: Наук. думка, 1984. — 208 с.

122. Предисловие // Там само — С. 5—6.

123. Антропогенные смены биогеоценотического покрова // Там само. — С. 7—14. (з Й. Цариком, Я. Коржинським).

124. Популяции травянистых растений // Там само — С. 92—135. (з Й. Цариком, Г. Жилиевим, О. Климишиним, Я. Коржинським).

125. Количественная оценка дигрессии биогеоценотического покрова // Там само — С. 169—182. (з Й. Цариком, Я. Коржинським).

126. Оптимизация биогеоценотического покрова // Там само — С. 182—199. (з Я. Коржинським).

127. Ред.: Милкина Л. И. Методика крупномасштабного реконструктивного геоботанического картографирования. — К.: Наук. думка, 1984. — 136 с.

128. Антропогенные смены биогеоценотического покрова в субальпийском поясе Черногоры // Тез. докл. III Республ. совещ. „Биогеоценологические исследования на Украине“ (Львов, 18—19 декабря 1984 г.). — Львов. — 1984. — С. 78—79. (з Й. Цариком, Я. Коржинським).

129. Итоги и перспективы биогеоценологических исследований в УССР // Там само — С. 20—22.

130. Карпатская высокогорная экосистема, ее состав и функционирование // Проблемы географии наземных сообществ. — М.: Наука, 1984.

131. Ботаніки — продовольчій програмі (рец. на книгу Д.В. Афанасьєва, Л.М. Сипайлової та ін. „Природні лучні угіддя Українського Полісся“) // Укр. ботан. Журн. — 1984. — 41, — № 4. — С. 95—96.

132. Оценка антропогенной дигрессии биогеоценотического покрова на контакте лесного и субальпийского поясов в Карпатах // Экология. — 1984. — 5. — С. 23—31.

133. Чехословацько-радянська ботанічна екскурсія у західні області УРСР // Укр. ботан. журн. — 1984. — 40, — № 1. — С. 106—107. (з С. Стойком).

134. Всесоюзный семинар „Динамика ценопопуляций травянистых растений“ // Ботан. журн. — 1984. — 69, — № 9. — С. 1292—1294. (з Е. Любарським, Й. Цариком).

1985

135. Состояние верхней границы леса в Карпатах // Лесоведение. — 1985. — № 5. — С. 55—62.

1986

136. Популяційна біологія рослин: її цілі, завдання і методи // Укр. ботан. журн. — 1986. — 43, — № 4. — С. 5—12.

137. Изменение структуры ценопопуляций растений в процессе дигрессивных смен елового леса // Ботан. журн., — 1986. — 71, — № 7. — С. 871—880. (з Й. Цариком, О. Климишиним).

138. Динамика биогеоценологического покрова высокогорья Украинских Карпат // Тез докл. II Всесоюз. совещ. „Общие проблемы биогеоценологии“ (Москва, 11-13 ноября, 1986 г.). — М.: Наука, 1986. — С. 65—67. (з О. Климишиним).

139. Влияние антропогенных факторов на естественные экосистемы // Тез. докл. первой Всесоюз. конф. „Проблемы социальной экологии“ (Львов, 1—3 октября 1986 г.). — Львов, 1986. — С.42—43.

1987

140. Роль экологии в решении социоэкологических проблем // Вопросы социоэкологии. — Львов. — 1987. — С. 55—64.

141. Задачи и методы изучения динамики популяций растений // Динамика популяций травянистых растений. — К.: Наук.думка, 1987. — С. 3—9.

142. Вплив режиму заповідності на відновлення корінної рослинності у високогір'ї Карпат // Укр. ботан. журн. — 1987. — 44, — № 3. — С. 62—66. (з О. Климишиним, Р. Попадюком).

143. Ред.: Рациональне ведення мисливського господарства. — Львів: Каменяр, 1987. — 182 с.

144. Ред.: Відп. редактор. Динамика ценопопуляцій трав'янистих рослин. — К.: Наук. думка, 1987. — 128 с. (редколегія Л. Жукова, Л. Заугольнова, Й. Царик).

145. Ценопопуляційний аналіз автотрофного блоку біогеоценозу *Duschekietum senecioso-pulmonariosum* // Укр. ботан. журн. — 1987. — 43, — № 1. — С. 28—32. (з Й. Цариком).

146. Високогірні біологічні стаціонари в Карпатах — база наукових досліджень та навчальної ботаніко-зоологічної практики // Вісник Львів. ун-ту. — Сер. біол. — 1987. — 17. — С. 3—5. (з Г. Козієм, М. Пауком, С. Стойко).

147. Рец.: П. Горчаковский, С. Шиятов „Фитоиндикация условий среды и природных процессов в высокогорье“ — М.: Наука, 1985. — 209 с. // Ботан. журн. — 1987. — 72, — № 1. — С. 121—123. (з Й. Цариком).

1988

148. О границах природных популяций растений // Журн. общей биологии. — 1988. — 49, — № 1. — С. 46—57. (з Й. Цариком, Г. Жилияевим).

149. Популяционно-консортивный анализ биогеоценозов // Журн. общей биологии. — 1988. — 49, — № 4. — С. 455—463. (з Й. Цариком).

150. Карпатское высокогорье // Природа Карпат. — Киев: Наук.думка, 1988. — С. 108—128.

151. Послелесные луга и пахотные земли // Там сам — С. 128—138.

152. Об изучении структуры популяций редких и исчезающих видов цветковых растений флоры Карпат//Карпатская флора. Die Flora der Karpaten. Carpatian Flora. Сборник докладов международной рабочей конференции СЭВ в г. Смоленице 19—22 сентября 1988 г. — Bratislava, — 1988. — С. 62—64. (з С. Зиман, Н. Федорчуком).

153. Старійшина українських ботаніків — Григорій Васильович Козій // Укр. ботан. журн. — 1988. — 45, — № 2. — С. 101. (з С. Стойком, М. Голубцем).

154. О границах естественно-исторических популяций растений // Актуальные вопросы ботаники в СССР. Тез докл. VIII делегат. съезда Всесоюз. ботан. об-ва (Алма-Ата, 1988 г) — Алма-Ата: Наука Казах. ССР, 1988. — С. 5—6.

155. Изучение популяционной структуры редких и исчезающих видов растений карпатской флоры // Тез докл научно-практ. конф. посвященной 20-летию Карпатского гос. заповедника (Рахов, 13—15 октября 1988 г). — Рахов, 1988. — С. 70—72.

156. О выявлении границ природных популяций растений // Экология популяций. — Тез докл. Всесоюз. совещ. (Новосибирск, 4—6 октября 1988 г) — М.: — 1988. — 1. — С. 45—47. (з Й. Цариком, Г. Жилияевим, Я. Коржинским, Р. Дмитрах).

1989

157. Динаміка ценопопуляцій рослин у первинних і вторинних фітоценозах Карпат // Укр. ботан. журн. — 1989. — 46, — № 6. — С. 82—87. (з Й. Цариком).

158. Флора и растительность высокогорья Карпат // Флора и растительность высокогорий СССР. — Владивосток: Наука, 1989. — С. 25—41.

159. Рец.: Верхне-баденская флора Залесцев. — К.: Наук. думка, 1989. — 94 с.

1990

160. Популяція як об'єкт фітоценологічних і біогеоценологічних досліджень // Укр. ботан. журн. — 1990. — 47, — № 1. — С. 5—13. (з М. Голубцем, Й. Цариком).

161. Использование методов популяционной биологии в охране фитоценофонда и ботанического ресурсоведения // Проблемы изучения и сохранения биол. разнообразия. Тез докл. XII объедин. Пленума советского и республиканского комитетов по программе ЮНЕСКО „Человек и биосфера“ (5—8 июня 1990 г) — Фрунзе: Илим., — 1990. — 88 с. (з Й. Цариком).

1991

162. Проблема вивчення і охорони популяцій рідкісних видів флори — Цариком).

163. Структура популяцій рослин у Карпатах // Укр. ботан. журн. — 1991. — 48, — № 6. — С. 82—87. (з Й. Цариком).

164. Міжпопуляційна та внутрішньопопуляційна мінливість *Anemone narcissiflora* L. у Карпатах та Прикарпатті // Укр. ботан. журн. — 1991. — 48, — № 3. — С. 27—34. (з С. Зиман, І. Аніщенко, Г. Кашеваровим, Ю. Кобівим, Т. Соломаха, В. Трифоновою, М. Федорончуком, Н. Терентьевою).

165. Науковий внесок Степана Михайловича Стойка в природоохоронну справу на Україні // Укр. ботан. журн. — 1991. — 48, — № 2. — С. 110—113. (з М. Голубцем, П. Ященком).

166. Республіканська нарада „Актуальні проблеми сучасної фітоценології та охорони фітоценофонду“ // Укр. ботан. журн. — 1991. — 48, — № 1. — С. 108—110. (з С. Зиман, Й. Цариком).

167. Идеи А. С. Лазаренка в ботанической географии цветковых растений // Бриология в СССР, ее достижения и перспективы. Конференция, посвященная 90-летию со дня рождения А. С. Лазаренка. — Львов, 10-12 сентября 1991 г. — Львов, 1991. — С. 125—131.

168. Ред.: Продромус растительности Украины. — К.: Наук. думка, 1991. — 269 с.

169. Синтаксономия высокогорной растительности Украинских Карпат. — М.: 1991. — Деп. ВИНТИ — 240 с.
170. Синтаксономия высокогорной растительности Украинских Карпат. I. Сообщества скал, осыпей и снежников. — Ред.: Журн. биол. науки. — М., 1991. — 51 с. — Деп. в ВИНТИ 09.01.1991, — № 3891-В. (з В. Кричфалушіем, А. Ішбірдиним).
171. Синтаксономия высокогорной растительности Украинских Карпат. II. Сообщества альпийских лугов и пустошей. — Ред.: Журн. биол. науки. — М., 1991. — 49 с. — Деп. в ВИНТИ 09.10.1991, — № 3892-В. (з А. Ішбірдиним, В. Кричфалушіем).
172. Синтаксономия высокогорной растительности Украинских Карпат. III. Приручевые, околводные и болотные сообщества. — Ред.: Журн. биол. науки. — М., 1991. — 42 с. — Деп. в ВИНТИ 09.11.1991, — № 3893-В. (з А. Ішбірдиним, В. Кричфалушіем).
173. Синтаксономия высокогорной растительности Украинских Карпат. IV. Сообщества альпийских лугов. — Ред.: Журн. биол. науки. — М., 1991. — 56 с. — Деп. в ВИНТИ 09.10.1991, — № 3894-В. (з В. Кричфалушіем, А. Ішбірдиним).
174. Синтаксономия высокогорной растительности Украинских Карпат. V. Высокотравные и рудеральные сообщества. — Ред.: Журн. биол. науки. — М., 1991. — 48 с. — Деп. в ВИНТИ 09.10.1991, — № 3895-В. (з А. Ішбірдиним, В. Кричфалушіем).
175. Синтаксономия высокогорной растительности Украинских Карпат. VI. Кустарниковые и кустарничковые сообщества. — Ред.: Журн. биол. науки. — М., 1991. — 49 с. — Деп. в ВИНТИ 09.10.1991, — № 3895-В91. (з В. Кричфалушіем, А. Ішбірдиним).
176. Formation of biotic components and their organization in the Carpathians. — Vegetatio, 1991.

1992

177. Флористична класифікація високогірної рослинності Українських Карпат // Укр. ботан. журн. — 1992. — 49, — № 3. — С. 5—12. (з Б. Міркіним, А. Ішбірдиним, В. Комендарем, В. Кричфалушіем).
178. Синтаксономія прибережно-водних, болотних, лучних, чагарникових і чагарничкових угруповань високогір'я Українських Карпат // Укр. ботан. журн. — 1992. — 49, — № 4. — С. 5—13. (з Б. Міркіним, А. Ішбірдиним, В. Комендарем, В. Кричфалушіем).
179. Короткий нарис історії вивчення флори і рослинності Карпат: Посібник для ботаніків — Ужгород: Вища шк. 1992.
180. Структура популяцій *Primula poloninensis* (Dom.) Fed. в Чорногорі (Карпати) // Укр. ботан. журн. — 1992. — 49, — № 5. — С. 30—35. (з Й. Цариком).
181. Популяционные исследования редких, реликтовых и эндемичных видов растений высокогорья Карпат // Тез. докл. Всесоюз. совещ. по вопросам изучения и рационального использования растительности высокогорий. — Новосибирск, 1992. (з Й. Цариком).
182. Влияние антропогенных факторов на биогеоценотический покров высокогорья Украинских Карпат // Влияние антропогенных факторов на экосистемы. — Нижний Новгород, 1992. (з Й. Цариком).
183. Vedecký prínos profesora Aloisa Zlatníka k ekológii, typológii a ochrane prírody Zakarpatska. — Aplikácia geobiocenológie v lesníctve a ochrane prírody

na príklade Tatranského národného parku. — Zborník referátov z vedeckého sympózia. — Tatranská Lomnica, 14-15 octobra 1992. — S. 49 —51. (з С. Стойком, М. Голубцем).

1993

184. Рец.: Дідух Я.П. Растительный покров Горного Крыма (структура, динамика, эволюция и охрана) К.: Наук. Думка, — 1992. — 244 с. // Укр. ботан. журн., — 1993. — 50. — N 4. — С. 123—126.

185. Запасы фитомассы, энергии и химических элементов в высокогорной экосистеме Черногоры (Карпаты). — Экология, 1993. — № 6. — С. 1—13. (з Й. Цариком).

186. Ред.: Структура високогірних фітоценозів Українських Карпат. — К.: Наук. думка, 1993. — 180 с.

187. Вступ // Там само — С. 3—4.

188. Завдання, напрямки та результати стаціонарного вивчення високогірної рослинності Українських Карпат // Там само — С. 5—19.

189. Бібліографія наукових праць, виконаних на стаціонарі в 1957—1987 рр. // Там само — С. 149 —178. (з М. Сварником).

190. Лучні формації. Луки лісових рослинних поясів. Субальпійські луки. Альпійські луки. Азональні трав'яні угруповання // Природа Карпатського національного парку. — К.: Наук. думка, 1993. — С. 108—120.

191. Threatened high mountain plant communitiens of the East Carpathians classification and conservation // Island and high mountain vegetation: biodiversity, bioclimate and conservation. IAVS Symposium, Tenerife, 12—16 April, 1993. — S. 76. (з В. Кричфалушіем).

192. Рец.: Миоценовая флора ручья Буркало в Закарпатье. — К.: Наук. думка, 1993. — 68 с.

193. Роль популяційної біології в ботанічному ресурсознавстві // Укр. ботан. журн. — 1993. — 50, — № 5. — С. 5—12. (з Й. Цариком).

1994

194. Про канали антропогенного впливу на екосистеми // Урбанізація як фактор змін біогеоценотичного покриву. Матеріали конф., Львів—Яремче, 21 —23 вересня 1994. — Львів: Академічний експрес, 1994. — С. 9—10.

1995

195. Лікарські рослини з українськими назвами // Київська старовина, 1995. — № 1. — С. 117 —120. (з Ю. Кобівим).

196. Українська ботанічна номенклатура: історія, стан, перспектива // Укр. ботан. журн. — 1995. — 52, — № 2. — С. 242 —249. (з Ю. Кобівим).

197. Нові для України синтаксони з Карпат // Укр. ботан. журн. — 1995. — 52, — № 5. — С. 621—639. (з Й. Цариком).

198. Розпад популяції *Linnaea borealis* L. в ситуації стресу // Укр. ботан. журн. — 1995. — 52, — № 3. — С. 379—388. (з Й. Цариком).

199. Фітосоціологічна схема синтаксонів рослинності України. — Припринт Ін-ту ботаніки ім. М.Г.Холодного, 1995. — 39 с. (з В. Соломаха, Ю. Шеляг-Сосонком, Я. Дідухом).

200. По кам'яних слідах людини: вплив антропогенних факторів на біогеоценотичний покрив субальпійського поясу Карпат // Зелені Карпати. — Рахів, 1995, — № 3—4. — С. 77—79. (з Й. Цариком).

201. Некоторые аспекты пространственной организации сообществ и популяций растений // Экология и ноосферология. — 1995. — Т. 1, — № 1. — С. 91—98 (з Й. Цариком, Г. Жилиєвим).

202. Рідкісні арктоальпійські види роду *Carex* L. // Укр. ботан. журн. — 1995. — 52, — № 2. — С. 168—174. (з І. Даниликом).

1996

203. Ботаніки в Бескидах (короткий нарис вивчення флори і рослинності) // Зелені Карпати. — Рахів, 1996, — № 1—2. — С. 23—25.

204. Історія ботанічних та лісівницьких досліджень Українських Карпат // Зб. праць ЛДЛТУ. — Львів, 1996. — С. 13—14. (з М. Горошко).

205. Екологічні проблеми пасовищного господарства // Екологічні передумови розвитку рекреації на Гуцульщині. Наук.-практ. конф. в рамках VI Гуцульського фестивалю, 13 вересня 1996 р. — Тези доповідей. — Яремче. — 1996. — С. 58—60.

206. Флора Карпатського природного національного парку та можливості її інтродукції в Україні // Тези допов. II-го міжнар. симпоз., присвяченого 200-річчю дендрологічного парку Софіївка, 18 жовтня 1996 р., м. Умань. — Умань: Вид-во УСІ, 1996. — 101 с.

207. Сучасні напрямки популяційної біології рослин // Екологія та ноосферология. — Дніпропетровськ, 1996. — 2. — № 3—4. — С. 66—73.

208. Проблеми верхньої межі лісу в Українських Карпатах // Науковий вісник УкрДЛТУ. — Львів, 1996. — Вип. 5. — С. 144—147.

1997

209. Structure and Function of subalpine ecosystems in the Carpathians // Polar and alpine tundra. Ecosystems of the World. — 3. — Amsterdam-Tokyo, 1997. — P. 123—131.

210. Моніторинг згасання пасторальних систем під впливом заповідання // Біорізноманіття Карпатського біосферного заповідника. — К.: ІНТЕРЕКОЦЕНТР, 1997. — С. 427—442. (з Й. Цариком).

211. Розвиток популяції *Meum athamanticum* Jacq. (Ariaceae) в Чорногорі // Укр. ботан. журн., — 1997. — 54. — № 3. — С. 240—244. (з Й. Цариком).

1998

212. Ред.: Структура популяцій рідкісних видів флори Карпат. — К.: Наук. думка, 1998. — 186 с.

213. Передмова // Там само — С. 3—5.

214. Огляд проблеми // Там само — С. 6—10. (з Й. Цариком).

215. Поширення популяцій рідкісних видів // Там само — С. 11—29.

216. Структура популяцій. Щільність і просторове розміщення // Там само. — С. 30—49. (з Й. Цариком, Г. Жилиєвим, Ю. Кобівим, В. Кияком).

217. Структура популяцій. Вікова структура // Там само — С. 49—67. (з Й. Цариком, Г. Жилиєвим, В. Кияком, Ю. Кобівим).

218. Структура популяцій. Онтогенез // Там само - С. 67—92. (з Й. Цариком, Г. Жилиєвим, Ю. Кобівим, В. Кияком).

219. Зміни структури популяцій під впливом антропогенних факторів // Там само — С. 120—135. (з Й. Цариком, Г. Жилиєвим, Ю. Кобівим, В. Кияком).

220. Теоретичні та прикладні проблеми популяційної біології // Там само — С. 153—163.

221. Флористичне різноманіття Українських Карпат і його охорона // Карпатський регіон і проблеми сталого розвитку. Матеріали Міжнародної конференції, 13-15 жовтня 1998 р. — Рахів, 1998. — 2. — С. 96—99.

222. Вплив заповідання на відновлення рослинності Карпатського національного природного парку (КНПП) // Укр. ботан. журн., — 1998. — 55. — № 4. — С. 444—448.

223. Ред: Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Екологія. — Т. II. — Львів: НТШ, 1998. — С. 415—558.

224. Рослинний світ карпатських полонин // Там само — С. 415—431.

1999

225. Стабілізуюча роль первинних рослинних угруповань Карпатського високогір'я // Екологічні та соціально-економічні аспекти катастрофічних стихійних явищ у Карпатському регіоні (повені, селі, зсуви). Мат-ли міжнар. наук.-практ. конф. Україна, Рахів, 21—24 вересня 1999 року. — Рахів, 1999. — С. 205—208. (з Р. Дмитрах).

226. Стратегія популяцій лугових рослин басейна Дністра // Сохранение биоразнообразия бассейна Днестра. Материалы Международной конференции экологического общества „Biota“. — Кишинев, 1999. — С. 247—248. (з Й. Цариком, В. Кияком, И. Царик).

227. Ред: Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Екологічний збірник на пошану пам'яті Андрія Созонтовича Лазаренка. — Львів, 1999. — Т. III. — 278 с.

228. Від редакційної колегії // Там само — С. 7—8.

229. Слово про вчителя // Там само — С. 9—12. (з О. Демківим).

230. Закономірності розподілу високогірної рослинності Українських Карпат // Там само — С. 63—74.

2000

231. Рослинність України. Т. 1. Високогірна рослинність. — К.: Фітосоціоцентр, 2000. — 239 с. (з В. Кричфалушієм).

232. Стратегія виживання популяцій високогірних рослин Українських Карпат // Національні природні парки: проблеми становлення і розвитку. Мат-ли міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 20-річчю Карпатського НПП (м. Яремче, 14-17 вересня 2000 року). — Яремче, 2000. — С. 346—347. (з Й. Цариком, В. Кияком, Р. Дмитрах, І. Даниликом, Г. Жилиєвим, Н. Сичак).

233. Ranges and distribution of synantropic associations in high mountains of the ukrainian Carpathians // Phytogeographical problems of synantropic plants. IV. Antropisation and Environment of Rural Settlements 13—15, 2000. — Cracow, Jagelonia University. — Cracow, 2000.

234. До забутих традицій. Високогір'я і його екологічні проблеми // Зелені Карпати. — 2000. — 1—2. — С. 30—32.

235. Стратегії виживання популяцій рослин у мінливих умовах середовища // Дослідження басейнової екосистеми верхів'я Дністра. Збірник наукових праць. — Львів, 2000. — С. 102—110 (з В. Кияком, Й. Цариком).

236. Охорона флори та заповідна справа у верхній частині басейну Дністра // Там само — С. 191—213. (з С. Стойком).

237. Ред.: Ю. Нестерук. Рослини Українських Карпат. — Львів: Поллі, 2000. — 136 с.
238. Лісівництво і фітоценологія: паралелі і перспективи // Науковий вісник УкрДЛТУ. — Львів, 2000. — Вип. 10.4. — С. 65-72. (з А. Малиновським)
239. Endemismus der Flora in Einzugsgebiet der Oberrn Dnister und ihr Schutz. — Dresden, 2000 (Manuscript). — 6 s. (з С. Стойком).

2001

240. Життєвий і творчий шлях Андрія Созонтовича Лазаренка // А. Лазаренко. Вибрані праці. — Львів: Ліґа-Прес, 2001. — С. 10—20. (з О. Демківим).
241. Итоги стационарных исследований экосистем Украинских Карпат // Мат-лы Всероссийского совещания „Лесные стационарные исследования: методы, результаты, перспективы“. — М.: Ин-т лесоведения РАН, 2001. — С. 43—46. (з Й. Царик, Г. Жилияєвим, Р. Дмитрах, Ю. Кобівим, І. Даниликом, М. Рудишиним, В. Кияком, І. Царик).
242. Стратегия выживания популяций растений в заповедных и антропогенно измененных высокогорных экосистемах Карпат // Труды межд. конф. по фитоценологии и систематике высших растений, посвященной 100-летию со дня рождения А. А. Уранова. — М., 2001. — С. 183—184. (з Й. Цариком, В. Кияком, Г. Жилияєвим, Р. Дмитрах, Н. Сичак, Ю. Кобівим, І. Даниликом).
243. Ред.: Праці Наукового товариства ім. Шевченка: Екологічний збірник — 2. Екологічні проблеми природокористування та біорізноманіття Львівщини. — Львів: НТШ, 2001. — Т. VII. — 329 с.
244. Від редакційної колегії // Там само. — С. 5—7.
245. Флористичне розмаїття Львівщини // Там само — С. 135—142.
246. Христина Пашук // Там само — С. 309—311.
247. Наші ініціативи. Про стан збереження біорізноманіття в Україні. Звернення до Верховної Ради, Адміністрації Президента та Кабінету Міністрів України // Там само — С. 312—316 (з П. Третьяком).

2002

248. Рідкісні, ендемічні, реліктові та погранично-ареальні види Українських Карпат // Львів, Ін-т екології Карпат НАНУ, 2002. — 76 с. (з Й. Цариком, В. Кияком, Ю. Нестеруком).
249. Антропогенні сукцесії на верхній межі лісу в Українських Карпатах // Uzhorod. Carpatian Foundation Research Program 2001—2002. — Uzhorod, 2002. — 64с.
250. Рослинні угруповання високогір'я Українських Карпат // Ужгород: Карпатська фундація. — Вид-во „Карпатська вежа“, 2002 — 244 с. (з В. Кричфалушієм).
251. Приполонинні ліси — захисники гірських територій // Ужгород, 2002. — 8 стор. Іл. (з М. Голубцем, В. Комендарем, С. Стойком, Ф. Гербутом, В. Кричфалушієм, В. Кічурою).
252. Антропогенні зміни верхової межі смеркових і букових лісів у Карпатах // Гори і люди (у контексті сталого розвитку). Матеріали Міжнар. конф. 14—18 жовтня 2002 р. — Рахів, 2002. — С. 101—104. (з А. Малиновським).

2003

253. Ред.: Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Екологічний збірник-3. Екологічні проблеми Карпатського регіону. — Львів, 2003. — Т. XII. — 433 с.
254. Від редакційної колегії // Там само — С. 5—7.
255. Сучасний етап верхньої межі лісу та приполонинної рослинності // Там само. — С. 66—80.
256. Карпатські полонини і полонинське господарство // Там само — С. 293—308.
257. Наші ініціативи. Про необхідність посилення заходів щодо охорони природних ресурсів р. Дністер//Там само — С. 408—410 (з О. Романівим, О. Шаблієм, В. Колодієм, П. Третьяком, М. Колодко).
258. Про необхідність переорієнтації напрямів лісового господарства. Звернення до Президента, Верховної ради та Кабінету міністрів України // Там само — С. 413—417 (з О. Романівим, П. Третьяком).
259. Ред.: Шварева Н., Мамчур А. Міоценова флора Верхньої Угольки (Закарпаття). — Державний природознавчий музей НАН України. — Львів, 2003. — 144 с.
260. Ред.: Нестерук Ю. Рослинний світ Українських Карпат. Черногора. Екологічні мандрівки. — Львів: Вид-во Бак, 2003. — 520 с.
261. Вступне слово // Там само — С. 5—6.
262. Антропогенні зміни верхньої межі смерекових і букових лісів у Карпатах // Зелені Карпати. — 2003. — № 1—2, — С. 49—50. (з А. Малиновським).

2004

263. Ред.: Внутрішньопопуляційна різноманітність рідкісних, ендемічних і реліктових видів рослин Українських Карпат. — Львів: Поллі, 2004. — 198 с. (з М.Голубцем).
264. Передмова // Там само — С. 7—8. (з М. Голубцем).

2005

265. Історія ботанічних досліджень і бібліографія флори та рослинності Українських Карпат. — Львів: Вид-во Державного природознавчого музею НАН України, 2005. — 202 с.